

Fravær i forbindelse med stress koster danske arbejdspladser mindst 16,4 mia. kroner årligt

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø 16. nov 2023

Stressramte medarbejdere betyder tabt produktion. Og det er dyrt for arbejdspladserne, viser ny undersøgelse fra NFA. Her peges på et stort potentiale ved at forebygge og håndtere stress.

Dårlig søvn, hjertebanken og på sigt endda alvorlig sygdom som kræft og demens. Langvarig stress er en farlig følgesvend, som flere og flere stifter bekendtskab med.

Faktisk er antallet af personer med en høj score på stressskalaen steget med 8,5 procentpoint fra 2010 til 2021 ifølge Sundhedsstyrelsen.

Medarbejdere med et højt stressniveau har en betydelig højere risiko for fravær fra arbejdet. Derfor har forskere på Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) taget hul på beregningerne af, hvad stress faktisk koster arbejdspladserne.

Derfor kan de nu estimere, hvad stressramte medarbejders tabte arbejdstid koster danske arbejdspladser i produktionstab.

Beløbet lyder på 16,4 mia. kroner årligt. Her tæller:

- 10,4 mia. kr. ved sygefravær, dvs. løn til sygemeldte medarbejdere. Her medregnes dog ikke refusion fra staten.
- 4,8 mia. kr. tabt produktion ved medarbejdere, der forlader virksomheden.
- 1,2 mia. kr. øvrig tabt produktion, fx ved medarbejdere der tager orlov.

Beregningerne er foretaget i et samarbejde mellem økonomiske forskere og stressforskere.

I undersøgelsen er det ikke beregnet, hvor meget stress koster samfundet ved bl.a. udgifter til sundhedsvæsenet og udbetaling af overførselsindkomster som førtids-pension og sygedagpenge. Undersøgelsen viser derimod værdien af det arbejde, der går tabt som følge af det højere fravær blandt personer som har et højt niveau af stress. En del af omkostningen vil falde direkte på arbejdsgiverne i form af løn til sygemeldte medarbejdere, men en del er et produktionstab for samfundet, fx hvor personerne er sygemeldte uden at få løn eller bliver ledige.

61,9 mio. tabte arbejdstimer

Stress på arbejdspladsen kan komme ad mange veje. For højt tidspres, for mange opgaver, en dårlig relation til kolleger eller en chef er nogle af de almindelige årsager til, at medarbejdere bliver ramt af stress.

Undersøgelsen fra NFA estimerer, at der årligt går 61,9 mio. arbejdstimer tabt på danske arbejdspladser, fordi medarbejderes sygemeldinger kan sættes i forbindelse med stress. Det svarer til 37.335 ansatte i fuldtidsstillinger.

- Tallene tyder på, at der er et større potentiale for at øge arbejdsudbuddet ved at mindske antallet af medarbejdere, der får stress, siger seniorforsker på NFA Jacob Pedersen, som står i spidsen for undersøgelsen.

- Vores beregninger viser, at man hypotetisk kan sænke den tabte arbejdstid med timer svarende til 2.446 fuldtidsansatte om året, hvis man lykkes med at reducere antallet af medarbejdere med et højt niveau af arbejdsrelateret stress med bare 10 procent.

Det ville samtidig betyde, at de årlige omkostninger for arbejdspladserne ville falde med syv procent svarende til 1,2 mia. kr. årligt.

- Vores undersøgelse viser, hvor vigtigt det er at forebygge arbejdsrelateret stress, for at undgå de menneskelige og økonomiske omkostninger, som det er forbundet med, siger seniorforsker i psykosocialt arbejdsmiljø på NFA Ida Elisabeth Huitfeldt Madsen, der har bidraget til undersøgelsen.

Systematisk indsats kan forebygge stress

Tidligere forskning fra NFA peger på, at stress bør forebygges gennem en systematisk indsats, der involverer både medarbejdere og ledelse.

- Den gode nyhed er, at stress på arbejdspladsen ofte kan forebygges. Ved at sikre et godt psykosocialt arbejdsmiljø, kan man altså sænke omkostningerne ved stress, siger seniorforsker på NFA Jesper Kristiansen, der forsker i stress.

Han giver fire gode råd til at forebygge stress:

- Tag temperaturen på det psykosociale arbejdsmiljø: Hvordan har medarbejderne det? **[Brug fx NFA's spørgeskema, der kan findes her](#)**

- Kortlæg arbejdspladsens særlige udfordringer, som giver stress. Inddrag medarbejderne i processen, det er dem, som mærker hvor 'skoen trykker'.
- Planlæg i fællesskab de indsatser, som skal sættes i værk. Informer og kommuniker, så alle på arbejdspladsen er med på vognen.
- Følg op på indsatserne. Virker de? Oplever medarbejderne, at der sker forbedringer? Eller skal indsatserne justeres?

Om undersøgelsen

Undersøgelsen er baseret på data om arbejdsrelateret stress blandt 52.763 medarbejdere fra spørgeskemaundersøgelsen Arbejds miljø og Helbred. Medarbejderne blev fulgt i en toårig opfølgningsperiode. 31 pct. af medarbejderne rapporterede at have et højt niveau af arbejdsrelateret stress ud fra tre forskellige parametre: (1) oplevelse af arbejdsrelateret stress inden for de seneste 14 dage, (2) fire indirekte spørgsmål til arbejdsrelateret stress, og (3) højt niveau af kvantitative krav i arbejdet i kombination med lavt niveau af selvbestemmelse i arbejdet.

Tabt arbejdstid er opgjort ved at sammenligne arbejdsmarkedstilknytningen blandt de 18-64 årige medarbejdere, der rapporterer at have et højt niveau af arbejdsrelateret stress, med øvrige medarbejdere. I analyserne er der taget højde for forskelle i bl.a. arbejdstid, BMI, rygevaner, alkoholvaner, fysisk aktivitet, behandling for kroniske og længerevarende sygdom, sektor og uddannelsesniveau.

Analyserne af tabt arbejdstid er baseret på NFA's ELMA-metode, der bruges til at analysere ændringer i arbejdsmarkedstilknytning ved skift mellem arbejde, sygefravær og ledighed. Da der ikke systematisk registreres sygefravær blandt medarbejdere i private virksomheder med mindre end 10 ansatte, er det i undersøgelsen antaget, at disse medarbejders arbejdsmarkedstilknytning er sammenlignelig med øvrige medarbejdere.

De økonomiske omkostninger ved tabt arbejdstid er beregnet ved at koble analyserne af tabt arbejdstid med lønoplysninger for den enkelte medarbejder. Ved ledighed er omkostningerne estimeret ud fra medarbejdernes tidligere lønudbetalinger.

Læs den videnskabelige artikel

[The labor market costs of work-related stress: A longitudinal study of 52 763 Danish employees using multi-state modeling](#)

Yderligere oplysninger

[Seniorforsker Jacob Pedersen, NFA](#)

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

[Kontakt](#)

[Presse](#)

[Pressebilleder](#)

[Medarbejdere](#)

Følg NFA på SoMe

[Tilmeld dig NFA's nyhedsbrev](#)

Forskningsområder

[Psykisk arbejdsmiljø](#)

[Ergonomisk arbejdsmiljø](#)

[Kemisk arbejdsmiljø](#)

[Sikkerhed og ulykker](#)

[Arbejdsmiljø økonomi](#)

[Tværgående forskning](#)

[Om NFA](#)

[Jobs](#)

[Cookies](#)

[Ændre cookie samtykke](#)

[Privatlivspolitik](#)

[Tilgængelighedserklæring](#)

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø | Lersø Parkallé 105 | 2100 København Ø. | T: 39 16 52 00 | F: 39 16 52 01 | M: nfa@nfa.dk | CVR: 15 41 37 00